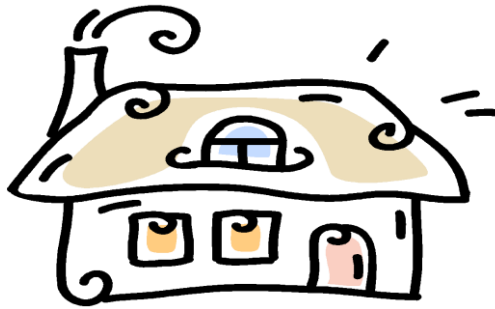

DIAKONISSESTIFTELSEN

VI SER ALTID MENNESKET

Marthagården

Velkommen til Marthagårdens styrkede pædagogiske læreplan, version 1.0.

Læreplanen er et dynamisk dokument, som danner rammen for vores systematiske arbejde med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i vores pædagogiske læringsmiljøer. Læreplanen er endvidere skrevet på en måde, vi håber giver forældrene et meningsfuldt indblik i hvorfor, hvad og hvordan vi arbejder i Marthagården.

For at vores læreplan skal være et meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som vi kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og vores pædagogiske praksis, er det væsentligt, at den tager udgangspunkt i netop den virkelighed, som vi er i, og at både medarbejdere, forældre og ledelse er med til at udarbejde den.

Vores virkelighed er i 2020 i høj grad præget af corona pandemien, og af vi har måttet omlægge den pædagogiske praksis løbende dels ifm. genåbningsfasen dels over året i takt med forskellige restriktioner. Det har haft stor indflydelse på vores pædagogiske praksis og for vores muligheder for at samarbejde om at skrive læreplanen.

Derfor er vi ikke nået rundt om alle de emner, som vi havde planlagt at skrive om. Alligevel vælger vi at offentliggøre vores læreplan, som den ser ud på nuværende tidspunkt. Læreplanen beskriver vores grundlæggende syn på pædagogisk praksis samt *nu og her*. Vi arbejder videre, og næste step er at inddrage læreplanen i en mere systematisk evaluerende praksis ved løbende at tilføje sturnes undersøgelser, udvikling og evaluering af konkrete læringsmiljøer.

Rigtig god fornøjelse.

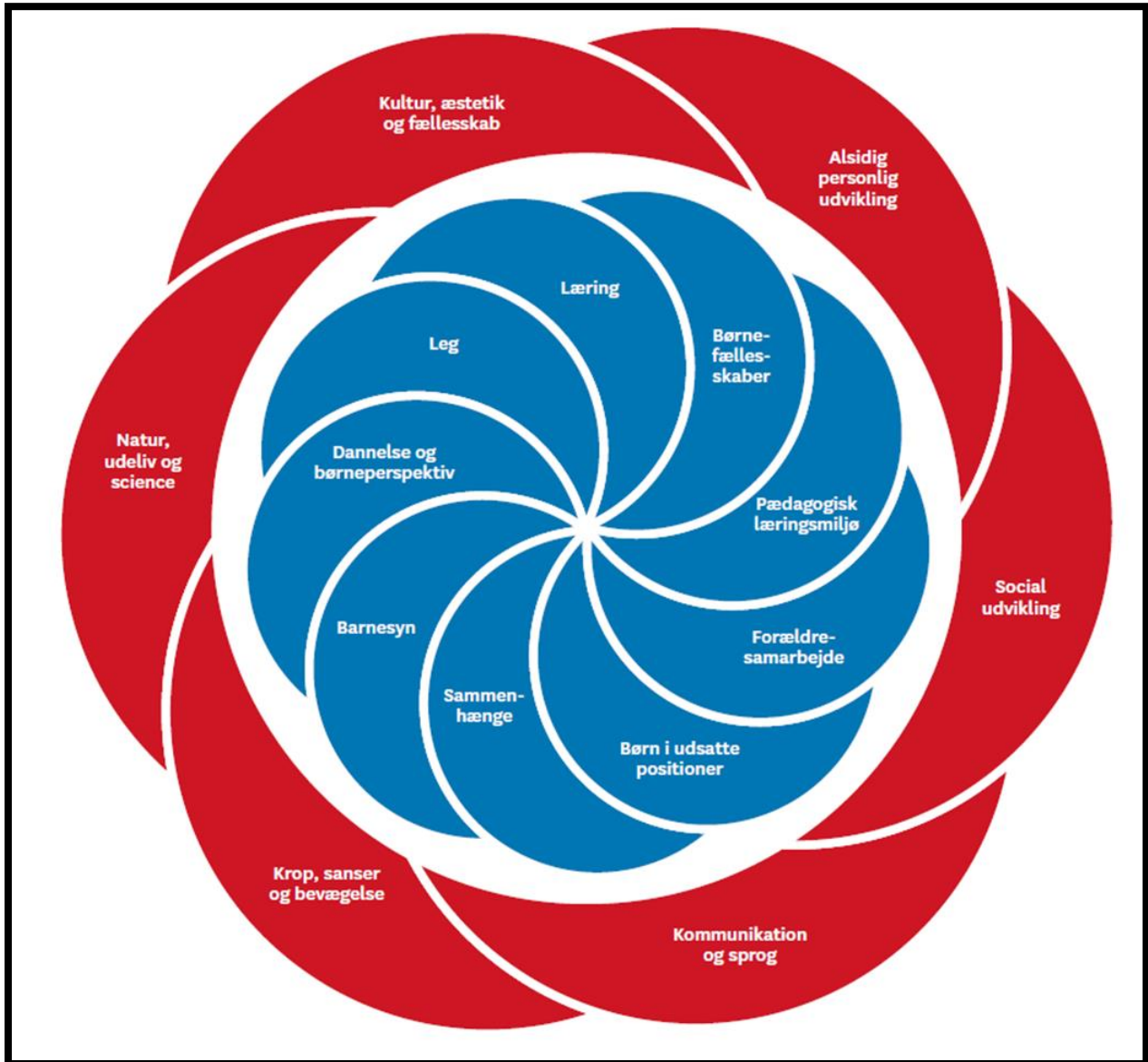
Bedste hilsner

Krabber, Muslinger, Søstjerner, Hav, Himmel, Galaksen & Ledelsen

Indhold

Læreplansblomsten	3
Marthagården – Den styrkede pædagogiske læreplan 1.0.....	4
Det fælles pædagogiske grundlag.....	5
Dannelse & Børneperspektiv:.....	5
Børnefællesskaber:	5
Barnesyn:	5
Leg:	7
Læring:	8
Pædagogisk læringsmiljø:	8
Sammenhæng til børnehaveklassen:.....	9
Forældresamarbejde:	9
Forældrebestyrelsen.....	10
Lokalsamfundet	11
Børn i udsatte positioner:.....	11
ICDP – International Child Development Program:	11
De seks læreplanstemaer.....	13
Alsidig personlig udvikling:	14
Social udvikling:.....	15
Kommunikation og sprog:	16
Krop, sanser og bevægelse:	18
Natur, udeliv og science:	19
Kultur, æstetik og fællesskab:	21
Et anderledes år 2020.....	23
Eksempler på læringsmiljøer og Evalueringer:.....	24
Havstuen	24
Himmelstuen.....	26
Muslinger, Søstjerner & Krabber	27

Læreplansblomsten

Marthagården – Den styrkede pædagogiske læreplan 1.0

I Danmark går stort set alle børn i alderen 0-6 år i vuggestue, børnehave eller dagpleje hver dag. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte alle børns generelle trivsel og udvikling. Gode dagtilbud af høj kvalitet bidrager til, at flere børn får et liv, hvor de har mulighed for at forfølge deres mål og drømme.

Dagtilbudsloven er retningsgivende for alt arbejde, der foregår i dagtilbuddene i Danmark. Heri fremgår at vi skal:

- Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og **dannelse** gennem trygge og pædagogiske **læringsmiljøer**, hvor **legen** er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et **børneperspektiv**.
- Dagtilbud skal i **samarbejde med forældrene** give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse samt bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud.
- Børn i dagtilbud skal have et **fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø**, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.
- Dagtilbud skal give børnene medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende **fællesskaber** og samhørighed med og integration i det danske samfund.
- Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god **sammenhængende** overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Marthagårdens pædagogiske læreplan udgør rammen for vores arbejde med alle børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse.

I Marthagårdens pædagogisk praksis arbejder vi med tre hovedkategorier i forhold til arbejdet med at etablere pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse hele dagen – hver dag.

Kategorierne er: **Leg, Pædagogiske rutiner og Pædagogiske aktiviteter**. Vi skelner endvidere mellem **børneinitierede aktiviteter** og **voksenplanlagte forløb**.

Det fælles pædagogiske grundlag

Vores styrkede pædagogiske læreplan beskriver i overordnede vendinger det pædagogiske grundlag i Marthagården, der bygger på dansk dagtilbudstradition. Herunder kan du læse om de centrale elementer, der er kendetegnende for vores forståelse og afspejler vores tilgang til det pædagogiske arbejde. Vores pædagogik er baseret på anerkendende relationer mellem voksne og børn. Vi arbejder med den pædagogiske metode ICDP, der står for International Child Development Program. Læs mere om ICDP p s. 11-13

Dannelse & Børneperspektiv:

I Marthagården er dannelse, ligestilling og demokrati medtænkt i den daglige pædagogiske praksis, så alle børn oplever at medvirke i og have indflydelse på dagligdagen og aktiviteterne. Det pædagogiske personale er ansvarlige for at skabe demokratiske sammenhænge, hvor barnet oplever at medvirke i og have indflydelse på dagligdagen og aktiviteterne.

Det pædagogiske læringsmiljø i Marthagården tager udgangspunkt i et børneperspektiv, uanset om der er tale om pædagogiske rutiner, pædagogiske aktiviteter, leg og børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb.

Der lyttes til børn og børn bliver taget alvorligt – og alle børn har ret til at udtrykke deres synspunkter om forhold, der vedrører dem.

Børnefællesskaber:

Relationer og venskaber er afgørende for om børn oplever at være en del af et fællesskab, og blive respekteret og lyttet til. I Marthagården er vi fælles om at skabe netop det sociale rum, hvor der er plads til både den enkeltes og til fællesskabets initiativer. Barnet skal føle sig som en del af et fællesskab, hvor barnet bliver set, hørt og forstået af sine medmennesker

Børn elsker at være i relation med andre børn. Her lærer de at være en god kammerat, at dele, at vente på tur, at tage hensyn, at gå på kompromis og at være i et fællesskab. Der skal være plads til alle børn, og vi skal fylde deres rygsække med sociale kompetencer til livet efter børnehaven

Barnesyn:

Alle børn skal have en god barndom.

I Marthagården skaber vi børn med sundt selvværd gennem en bæredygtig pædagogik og næstekærlighed i alle relationer. Vores pædagogik bygger på det kristne livs- og menneskesyn. Og barndommen har værdi i sig selv - alle børn er ligeværdige – alle børn er noget særligt - det enkelte barn skal anerkendes for den det er.

Det at være barn har værdi i sig selv. Børn omfattes som selvstændige, nysgerrige og kompetente, som samtidig har brug for omsorg, udfordringer og positive forventninger fra det pædagogiske personale for at kunne udvikle sig positivt. Vi giver plads til forskellighed i form af kultur, individuelle behov og udvikling.

I Marthagården arbejder vi ud fra et anerkendende pædagogisk børnesyn. Børnene skal ses og høres. Relationerne imellem den voksne og barnet er afgørende for at skabe de lærerige pædagogiske rutiner og aktiviteter.

Igennem gode dialoger og pædagogiske rutiner mestrer vi at være i et lærerigt pædagogisk fællesskab. Alle børn lærer bedst, når de trives godt og det kan barnet, kun gøre i trygge rammer. Pædagogiske rutiner skaber trygge rammer - børnene ved hvad de skal. At grine og lege og være i positive omgivelser skaber glade og kompetente børn.

At anerkende barnet og rose barnet for hvad det mestrer skaber et godt og solidt selvværd, og at gøre det i fællesskab skaber god selvtillid. Selvværd og selvtillid skaber livsduelige børn, der står stærke med værdighed.

Det pædagogiske personale hjælper børnene med at sætte ord på de følelser, som kommer i spil inde i barnet. De gode dialoger kommer tit til udtryk i udfordringerne barnet har. Det kan fx være i garderoben og tag flyverdragt på og sko. Børn kan selv og vil selv. De skal vejledes i at de skal vente. Køkulturen at "vente" kan være svært for nogle. Pædagogen skal vejlede barnet positivt at vente. ved at guide og motivere barnet til selv at kunne selv, rose når det svære lykkes, og opmuntre i processen.

Leg:

Børnene i Marthagården skal have tid og rum til legen. Legen er barnets vigtigste beskæftigelse.

Vi ser legen som et af de bærende elementer for børns trivsel, udvikling og læring. Legen er barnets centrale udtryksform, og har således stor betydning for identitetsudviklingen. I legen får barnet erfaring med at begribe verden, samt bearbejde den. Det er igennem legen, at barnet får de vigtigste førstegangs oplevelser i mødet med en anden og i forståelsen af sig selv. Det er her at barnet mærker egne og andres grænser, lærer at sige til og fra, løse konflikter og at afkode de sociale spilleregler der er nødvendige for at begå sig i et fællesskab. Barnet udvikler sig på alle områder, kropsligt, sprogligt, socialt, følelsesmæssigt, intellektuelt, fantasifuldt og kreativt. Gennem legen udveksles der erfaringer, sprog og normer. Barnet kan iscenesætte oplevelser og følelsesmæssige problemer fra sin hverdag og gennem legen bearbejde og forstå verden.

Når et barn starter i Marthagården er vores fokus at understøtte barnet i dets sociale relationer i legen og skabe inkluderende legefællesskaber. Dette gør vi ved at være tydelige voksne der guider barnet i legen for at hjælpe og give barnet redskaber til, at det på sigt selv kan begå sig i samspillet med andre børn. Når barnet mestre legens præmis, lægger vi vægt på, at børnene i vid udstrækning selv bestemmer med hvem, hvor og hvordan de vil lege. Børn er ofte de bedste læremestre for hinanden. Børnene lærer sig selv og deres omverden at kende, gennem at eksperimentere og ved at lege med andre børn og iagttage, hvad andre børn gør.

I Marthagården bestræber vi os på, ud fra givne rammer, at følge børnenes initiativ, og skabe mulighed for, at børnenes egen fantasi og kreativitet kan komme i spil. Vi arbejder målrettet på dagligt at understøtte den frie leg. Dette gøres ved at faciliterer legen, guide i små konfliktsituationer, og skabe rum til leg/læring. At understøtte den frie leg, er vigtig for børns sociale udvikling, og gør dem i stand til at tage initiativ til at indgå i relationer og derved indgå i et børnefællesskab.

I Marthagården arbejder vi med det fysiske læringsmiljø, og vi forsøger så vidt muligt at skabe rum i rum på stuerne. Vi bestræber os på, at lege områderne bliver tydelige for børnene, således at børnene kan opdele sig i mindre grupper, og fordybe sig i leg med færrest mulige forstyrrelser. Endvidere er vi bevidste omkring vores udbud af legetøj, således at der vil være et alsidigt udvalg af legetøj i børnehøjde, såsom spil, konstruktionslege, rollelege samt kreative syslerier.

Vi lærer når vi leger. Når børn leger, er det ikke med et formål om at lære noget bestemt, men alligevel opstår der læring gennem alt hvad de foretager sig.

I Marthagården ser vi læring foregå hele dagen igennem. Børnenes læring og udvikling sker i en vekslen mellem børneinitierede lege, voksen planlagte aktiviteter og rutine situationer. Som for eksempel i den daglige garderobe situation, hvor det gode læringsmiljø opstår når barnet selv får lov, og glad arbejder med for eksempel at tage kampen op med de besværlige vanter, indtil det lykkes.

Læring:

I Marthagården understøtter vi barnets læring gennem interaktionen mellem voksen og barn, der er grundstenen i pædagogisk praksis af høj kvalitet. Børn lærer gennem kommunikation, udveksling og sociale interaktioner. Vores pædagogik er baseret på anerkendende relationer mellem voksne og børn, og vi støtter positivt børnenes læring - hjælp til selvhjulpenhed - så børnene "ikke" bruger ordet "jeg kan ikke", men at "jeg kan selv" kommer til at blive barnets virkelighed, i ord og handling.

Der tales om gode læringsmiljøer i dagtilbud og gode hjemmelæringsmiljøer i familierne. Forskning viser, at det barnet lærer i hjemmet har afgørende betydning for barnets fremtidige muligheder. Et godt hjemmelæringsmiljø øger barnets sandsynlighed for at klare sig godt.

Det handler om, at jeres forældreinvolvering har en generel effekt i forhold til at lære jeres barn at lære. Et godt hjemmelæringsmiljø skabes gennem måden man er sammen om noget på – det handler om stemning, kærlighed, leg, nysgerrighed og fællesskab - om at i som forældre snakker med jeres barn om deres oplevelser hjemme og i dagtilbuddet, om at hjælpes med tøjet, om at samles til fælles måltider og lave fælles aktiviteter. Om at lege og snakke og læse højt. Om at være en god ven, om at tage hensyn og vente på tur.

Så i er som forældre den mest centrale aktør og har afgørende indflydelse på barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Gode råd: Prioriter tiden hvor i gør noget sammen. Inddrag barnet i de daglige gøremål. Hold fokus på barnet og samværet. Skab gode, faste og overskuelige rutiner i dagligdagen. Skab fælles fokus om de ting, der interesserer barnet.

Pædagogisk læringsmiljø:

I Marthagården er der læringsmiljøer hele dagen. Vi arbejder bevidst og målrettet på, at skabe gode rammer for pædagogiske læringsmiljøer af høj kvalitet – hver dag – hele dagen. De voksnes betydning og entusiasme har stor betydning for børns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Gode og nære relationer og engagerede voksne, giver børnene tryghed, der er forudsætningen for læring. Relationen til den voksne og tilhørsforholdet til gruppen, er vigtig for en optimal læringsituation.

Et godt læringsmiljø handler ikke kun om den fysiske indretning af Marthagården, men i lige så høj grad om de psykiske og æstetiske læringsmiljøer, der omgiver børnene i det daglige – tilsammen medvirker læringsmiljøerne til at børnene i Marthagården får de optimale betingelser for trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Hver stue har fokus på de pædagogiske rutiner som læringsmiljø. Vi arbejder dynamisk med læring i rutiner, forstået sådan at stuen vælger en eller flere rutiner som primært for en periode, og derefter skiftes fokus til en anden rutine, således at vi hele tiden er reflekterede omkring vores pædagogiske praksis. Valget af rutine bygger på de udfordringer, styrker og kompetencer stuen har lokalt. Rutiner

er fx Rumopdelte stuer, Læringsgrupper, Måltidet, Garderoben, På puslebordet, Samlinger, På badeværelset, ved Dialogisk læsning og mange flere.

Sammenhæng til børnehaveklassen:

I Marthagården etablerer vi et år før forventet skolestart et skoleunderstøttende pædagogisk læringsmiljø – Storebørnsgruppen. De ældste børn samles en gang om ugen med en voksen og øver sig på skolelignende aktiviteter og krav. Vi arbejder med at turde møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende og tage initiativ til at indgå i relationer. Derudover leger vi med tal, bogstaver, mønstre, former mm.

Meget af det vi gør i vores hverdag har sammenhæng med livsduelighed og at kunne stå stærke i livet efter børnehaven. Vi arbejder med børnenes koncentrationsevne, at kunne vente på tur, selvhjulpenhed, evne til at kunne løse små konflikter mm.

Marthagårdens pædagogik har i høj grad fokus på selvhjulpenhed. Hvis børnene burde kunne løse udfordringen selv, opmuntrer vi til dette. Det gør vi ved at opfordre barnet til det, guide barnets søgning trin for trin, sætte ord på barnets frustration og irritation og rose når det lykkes, og vigtigere endnu; når det er lige ved at lykkes.

Vi har plads til, at børnene lærer i forskellige tempi, og har vidt forskellige læringsstile. Nogle lærer bedst i store grupper omgivet af venner, andre med tæt kontakt til en voksen og uden for mange sansindtryk. Vi tager stort hensyn til dette og finder tidspunkter i løbet af dagen, der bedst matcher med hvert enkelt behov.

Vi øver os på at lære os selv rigtig godt at kende; hvem er jeg? Hvad er jeg god til? Hvad kan jeg godt lide? Hvad synes jeg er svært? At kende sig selv og kunne sætte ord på og bede om hjælp til at få det optimale ud af egne evner er vores vigtigste opgave.

Forældresamarbejde:

Marthagården er både børnenes og forældrenes Børnehus. Et børnehus, hvor barnets behov i centrum, og hvor vi sammen sikre børnene den bedste start på livet. Samarbejde er netop noget forældre og Marthagården udfører i fællesskab.

Et forpligtende samarbejde opstår, når der er en god og respektfuld dialog mellem forældrene og pædagogerne/de ansatte på stuen. En væsentlig forudsætning er en åben og ærlig dialog omkring barnets trivsel og udvikling i hverdagen.

Ved det gode forældresamarbejde er det en nødvendighed at forældre og personale skaber gensidig tillid. Pædagogerne skal udvise forståelse overfor familiernes forskelligheder og anerkende dette. Forældrene har et ansvar for at holde sig orienteret om barnets liv i Marthagården, og om at bakke op om arbejdet i forhold til barnets og børnegruppens trivsel og læring.

I Marthagården tilbyder vi alle en forældresamtale inde for de første 3 måneder. Til mødet vil der blive talt om barnets generelle trivsel såvel som udvikling, læring og dannelse. Yderligere vil altid være mulighed for, at holde samtaler efter behov, vedrørende barnets trivsel i børnehaven og vuggestuen.

Der vil ved aflevering og afhentning af barnet, være en kortere daglig dialog omkring barnets sociale hverdagsliv og om dagens gang. Vi bestræber os på hver dag at give et par ord om barnets dag, ligesom vi giver yderligere besked af både individuel og generel karakter via Infoba.

Der afholdes 2 forældremøder årligt, et om foråret og et om efteråret. Forårs forældremødet foregår enten stuevis eller afdelingsvis. Til møderne vil der blive informeret om hvad der er sket og hvad der kommer til at ske i den kommende periode. Derefter vil der være mulighed for åben dialog og eventuelle spørgsmål. Der vil her være mulighed for en åben dialog om fællesskabets hverdag og eventuelle spørgsmål. Om efteråret er der valg til bestyrelse samt et foredrag om et aktuelt emne.

Derudover finder forældresamarbejde sted ved Marthagårdens arrangementer, hvor formålet er at styrke Marthagårdens sociale sammenhold og relationerne på tværs af børn, forældre og medarbejdere. Det være sig ved aftenarrangementer så som foredrag eller kurser, ved sommer og julefester mm.

Et godt samarbejde gennem barnets vuggestue og børnehave år, samt en tæt dialog, er med til at skabe en tryghed for forældrene og ikke mindst børnene. Forældrene skal opleve af, at de trygt kan aflevere deres barn i institutionen.

Forældrebestyrelsen

Forældrebestyrelsen består af syv personer. Fem forældrerepræsentanter og to personalerepræsentanter samt suppleanter. Derudover sidder Forstanderinden for Diakonissestiftelsen i bestyrelsen. Forældrene er valgt af og blandt forældrene i Marthagården og ligeledes er personalet valgt af og blandt det faste personale. Formanden for forældrebestyrelsen samt Marthagårdens leder er deltagende ved Institutionsbestyrelsens møder.

Forældrebestyrelsen har indflydelse på Marthagårdens overordnede pædagogiske mål og principper, på de overordnede handlingsplaner, på forældresamarbejdet og på principperne for anvendelse af den afsatte budgetramme.

Lokalsamfundet

Marthagården samarbejder bredt for at knytte børnene til lokalsamfundet. Som en del af Diakonissestiftelsen samarbejder vi bl.a. med Sygeplejerskeuddannelsen og med plejehjemmet Søster Sophies Minde. Vi bruger bibliotekernes kulturelle tilbud, aktiviteter med Naturvejlederne på Frederiksberg samt skoletjenesterne på museerne. Børn er med på indkøb i dagligvarer butikkerne omkring Marthagården.

Børn i udsatte positioner:

Med børn i udsatte positioner forstås en sammensat gruppe af børn, fx børn med svag socioøkonomisk baggrund, børn med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn med sociale, motoriske og/eller sproglige udfordringer, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet m.fl.

Det pædagogiske personale i Marthagården har ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer, og sikre at alle børn deltager i fællesskabet. Børn i udsatte positioner skal opleve sig som en betydningsfuld del af fællesskabet, og skal mødes af samme positive forventninger som alle andre børn.

I Marthagården samarbejder vi forældrene om barnet. Vi samarbejder med Pædagogisk Psykologisk rådgivning om at sikre pædagogiske læringsmiljøer, hvor alle børns trivsel, udvikling, læring og dannelse fremmes. Vi afholder tværfaglige konferencer, hvor bekymring og udfordringer af generel karakter drøftes. Vi afholder Dialogmøder ved bekymring og udfordringer af individuel karakter. Vi benytter Frederiksberg kommunes ressourcepædagoger til observation af samspil imellem børn/børn og/eller voksne/børn og efterfølgende faglig sparring, og vi har hyppigt besøg af Talehørekonsulenten, der understøtter børn med sproglige udfordringer i Marthagården.

ICDP – International Child Development Program:

"I Marthagården har vi i højere grad fokus på at fortælle børnene hvad vi gerne vil have børnene til at gøre, i stedet for at fortælle dem hvad de har gjort forkert" (Thomas, pædagog på Himmelstuen)

ICDP udgør kernen i vores pædagogik og er vores fælles sprog. Alle fastansatte medarbejdere i Marthagården får tilbudt et kursus i ICDP.

Men hvordan kan dette ses i praksis? Det følgende er et forsøg på at besvare dette spørgsmål

ICDP udgøres af otte temaer. Herunder sammenkæder vi hvert af de otte temaer med Marthagårdens pædagogiske praksis.

ICDP 1: Vis positive følelser, vis du er glad for barnet.

Vi trives bedst når vi føler andre kan lide os. Vi skal vise børnene at vi godt kan lide dem. Det kan vi gøre ved et blik, et nik, glade øjne, en hånd på skulderen og ved kropskontakt. Vi lærer børnene så godt at kende, at vi har en forståelse af, hvordan det enkelte barn foretrækker at blive mødt. Børn er ligeså forskellige som voksne; nogle har brug for et diskret smil, andre skal have det skåret det ud i pap for at forstå vi kan lide dem- og begge dele er ok.

ICDP 2: Juster dig efter barnet og følg dets initiativ.

Barnet skal føle sig set, ikke kun hvad angår dets handlinger, men også hvad angår dets følelser. Vi skal kunne rumme barnets følelser og vise, at vi kan håndtere dem og holde af barnet samtidig. I Marthagården gør vi dette ved at tage dialogen med barnet i den relevante situation: Jeg synes du ser lidt vred ud nu, er det rigtigt? Baseret på barnets respons kan spørgsmålene gå i flere retninger. Det er vigtigt vi som professionelle voksne kan reagere hensigtsmæssigt på alle barnets følelsesmæssige initiativer, og ikke kun dem der er udtryk for glæde. En vred reaktion skal også følges til dør.

ICDP 3: Tal med barnet om det der optager det, og prøv at få gang i en følelsesmæssig dialog.

Det er så grundlæggende, at andre mennesker lytter til en, og gerne vil høre om det, der optager en. Det viser barnet, at dets oplevelser har betydning og er værd at fortælle om, og desuden lærer barnet dynamikken ved at indgå i en ligeværdig samtale. Men kunsten er at lytte; vi skal ikke veje alt hvad barnet siger på en vægtskål men blot lytte og vise oprigtig interesse. Som voksne kan det være svært at gå med ind i barnets fabulerende verden uden at kommentere fakta, men vi skal huske at have respekt for barnets momentum, vi skal lade barnet tale og sørge for at holde den gode dialog i gang og kun "rette" hvis det har væsentlig betydning for måden barnet mødes i fællesskabet.

ICDP 4: Giv ros:

Alle mennesker har brug for ros. Ros er en måde at anerkende andre på; vi har set dig, hørt dig og vi bekræfter dig. Ros og anerkendelse giver barnet tillid til at fortsætte og til sidst mestrer barnet selv tingene. Det er dejligt at kunne selv.

ICDP 5: Hjælp barnet med at samle sin opmærksomhed, så i har en fælles oplevelse af omverdenen:

Som voksne bruger vi vores viden, person, kropssprog, begejstring med videre til at samle børnenes opmærksomhed om et fælles tredje. Derved lærer vi barnet at være sammen med andre, og at dele fokus med andre. Det er ikke nødvendigvis den voksne der har fundet "emnet" for den fælles opmærksomhed, ofte er det et af børnene der har fundet en edderkop eller en spændende bog eller lignende. Men den voksnes håndtering kan gøre, at flere bliver inddraget i momentet.

ICDP 6: Giv mening til barnets oplevelse af omverdenen ved at tale om den og ved at vise følelser og entusiasme:

Vi sætter ord på det vi oplever med barnet, og vi taler om det vi umiddelbart kan se; form, farve, størrelse med videre. Vi skal være aktive medspillere i situationen, vi skal vise engagement, derved er vi med til at fastholde barnets opmærksomhed på emnet. Hvis vi virker ligeglade vil barnet hurtigt miste interessen og flytte sin fokus til noget nyt.

ICDP 7: Uddyb og giv forklaringer når du er sammen med barnet:

Her fletter vi det vi ser sammen med det barnet tidligere har oplevet og muligvis kommer til at opleve i overskuelig fremtid: Den voksne kommer med forklaringer og hjælper barnet til at forstå sammenhænge. Det kan eksempelvis være et spireprojekt; hvad sker der hvis blomsten får enten for lidt eller for meget vand. Men det kan også være følelser; kan du huske da du tabte til storebror i Ludo? Det er lidt sådan X har det nu, han synes du er så sej, og han vil så gerne vinde, for så tror han, han er ligeså sej som dig.

ICDP 8: Hjælp barnet med at kontrollere sig selv ved at sætte grænser på en positiv måde, ved at lede det, ved at vise positive alternativer og planlægge sammen:

Vi skal grundlæggende hjælpe børnene til at hjælpe sig selv. Vi skal hjælpe børnene med at tilpasse sig forskellige situationer, så de bliver den bedst mulige udgave af sig selv. Hvad er passende opførsel her? Hvorfor? Barnet skal lære at forstå, at det opnår mest ved at gøre tingene på denne måde. Vi skal lære barnet selv at planlægge skridt for skridt, eksempelvis ved oprydning og ved påklædning, og større børn ved opgaveløsning, hvordan kan de få tiden til at gå hvis de selv er færdige men sidekammeraten ikke er. I Marthagården har vi i højere grad fokus på at fortælle børnene hvad vi gerne vil have børnene til at gøre, i stedet for at fortælle dem hvad de har gjort forkert.

De seks læreplanstemaer

I Marthagården arbejder vi på, at skabe gode rammer for et godt læringsmiljø, og i det arbejde er de seks læreplanstemaerne et vigtigt pejlemærke for, om vi kommer hele vejen rundt i vores pædagogiske arbejde. De voksnes betydning og entusiasme har stor betydning for børns trivsel og læring. Gode og nære relationer og engagerede voksne giver børnene tryghed og udfordringer. Relationen til de voksne og tilhørsforholdet til gruppen, er vigtig for en optimal læringssituation.

Målet for vores pædagogiske arbejde i Marthagården er at sikre, at børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse sker inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer. Det er afgørende, at de enkelte læreplanstemaer ikke ses og forstås isoleret, men ses i sammenhæng med de øvrige læreplanstemaer.

Herunder kan du læse om hvert læreplanstema. Du kan læse om Hvorfor – Hvad – Hvordan, vi gør i Marthagården samt hvilke tegn på læring vi kigger efter hos børnene i dagligdagen.

I Marthagården lærer børnene hver dag – hele dagen. Derfor er vores fornemmeste opgave at sikre børnene de bedste fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljøer, hvad end barnet leger, er i gang med en voksentilrettelagt pædagogisk aktivitet eller indgår i en af dagligdagens mange pædagogiske rutiner.

Alsidig personlig udvikling:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvorfor?

Kerneydelsen er at styrke børnenes selvværd. De skal tro på at de er værdifulde, fordi de er til og er dem de er, og ikke på grund af kompetencer og styrker. Det er ”stammen” som skal bære børnene gennem livet, så de bliver livsduelige og robuste børn, som har mod på livet og som kan klare udfordringer og takle modgang.

Barnets alsidige personlige udvikling har stor betydning for dets generelle udvikling og trivsel. Det er vigtigt, at barnet får en fornemmelse af sig selv og lærer at sætte sig i andres sted, så det kan indgå og fungere i sociale sammenhænge.

En af Marthagårdens værdier er nysgerrighed. At børnene kan bevare deres naturlige nysgerrighed, trang til at vide og opleve, lysten til at undersøge, lære nyt og at skabe noget og være kreativ..

En anden af vores værdier er ansvar. Børnene lærer at tage ansvar for sig selv og hinanden ved at opøve selvstændigheden, og give dem mod på at prøve noget nyt og mestre sit eget liv.

Overordnede læringsmål for vuggestuen

1. Falde til ro ved at de voksne sætter ord på deres følelser
2. Viser interesse og nysgerrighed for nye ting
3. At børnene har god kontakt til voksne og børn

Overordnede læringsmål for børnehaven

1. At de kan sætte ord på egne følelser
2. At klare konflikter og udfordringer.
3. At børnene er selvhjulpne.
4. At de oplever sig værdifuld for fællesskabet

Hvad gør vi?

1. Vi taler om følelser til samling, og vi spejler børnenes følelser og finder ord for dem. Derved lærer de at forstå sig selv med de 6 forskellige grundfølelser.
2. Vi italesætter det andet barns motiv, så de kan se hinandens perspektiver.
3. Vi guider barnet positivt – en ting ad gangen. Det giver overskuelighed
Vi skaber nogle gode, genkendelige og udfordrende rammer for børnene, og giver børnene plads, tid og rum både til selvvalgt leg og fordybelse.
Vi støtter barnet i dets positive selvopfattelse, og i at turde udfolde sig gennem

forskellige kulturelle udtryksformer som sprog, tegne, male, musik, dans, sang og teater.

Vi har opmærksomhed på det enkelte barn i gruppen, og har fokus på dets styrker og ressourcer. Vi støtter og opmuntrer til at prøve på at gøre så meget som muligt selv.

4. Vi opmuntrer børnene i deres initiativer og aktiviteter. Gennem medbestemmelse ønsker vi, at barnet får medindflydelse på, hvad dagen skal bruges til, samt at barnet oplever sig selv som bidragsyder til fællesskabet gennem samling, måltid og læringsgrupper
I løbet af dagen er der mange små og store arbejdsopgaver, som barnet kan eller skal deltage i.

Hvordan ser vi det i praksis?

Barnet -

Kan genkende egne følelser, når vi taler med dem om det

Kan selv sige fra, når andre overskrider ens grænser

Har mod på at prøve nye ting og eksperimentere.

Er selvhjulpne ved skolealder, og kan vinke alene.

Tror på, at andre børn vil lege med en

Giver udtryk for sig selv og sin identitet

Udvikler sin selvstændighed, og står ved egne følelser og meninger

Udvikler sin tiltro til egne evner og ressourcer

Tager egne initiativer - eller øver sig i det

Udviser gå på mod, og kender sine grænser

Udvikler sin evne til selv at bede om hjælp

Social udvikling:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvorfor

Forskning slår fast, at alle børn er født med sociale kompetencer, som udvikles og stimuleres i fællesskabet med andre mennesker. Inden barnet når skolealderen er de strukturer i hjernen, som former de sociale kompetencer lagt fast.

De vigtigste elementer i social kompetence er empati, respekt og evne til tilknytning.

Alle børn skal opleve, at de er en del af små og store fællesskaber. De skal lære at rumme hinandens forskelligheder. De skal lære at være gode ved hinanden, trøste og se hinandens følelser.

Vi lærer børnene at vise omsorg, hjælpsomhed og medfølelse. De lærer at løse opgaver i fællesskab.

Overordnede læringsmål for vuggestuen

1. At børnene kan sige fra uden at slå
2. At de tager initiativ til kontakt med andre børn
3. At de viser omsorg for hinanden

Overordnede læringsmål for børnehaven

1. At børnene lærer at forhandle og kunne sige fra.
2. At børnene lærer at tilsidesætte egne behov, og respekterer andres behov – øver sig i at lytte, give plads til andre, vente på tur etc.
3. At børnene opnår social forståelse ved at de at trøster / hjælper hinanden, og dermed viser omsorg for hinanden.

Hvad gør vi

1. Børnene skal lære at kende spilleregler og forstå leg, både sprogligt og indholdsmæssigt. De skal kunne lytte til hinanden, og vente på det bliver deres tur til at sige noget. Børnene har mulighed for at lege i vores mange kroge uden konstant opsyn af voksne. Hermed går børnene ind i legen på deres egne præmisser, og lærer herigennem at sige til og fra i det sociale børnefællesskab samt at løse konflikter på egen hånd. Vi prioriterer fællesaktiviteter og fælleslege højt.
2. Vi støtter op om eksisterende venskaber, og hjælper med til at etablere nye.
3. Børnene skal lære at være empatiske ved at hjælpe hinanden og vise hensyn. Vi har social samling 1x om ugen, der handler om omsorg, venskab og følelser, hvor børnene øver sig i at udvise omsorg for hinanden, hjælpe og trøste hinanden.

Hvordan ser vi det?

Barnet -

kan tage initiativ og indgå i en leg med jævnaldrende

har venner i børnehaven og vuggestuen

øver sig i at være en god ven

kan vise omsorg for andre børn og sætte ord på hinandens oplevelser

Udvikler kendskab til at aflæse følelser/udtrykke følelser

Udviser forståelse for forskellige forudsætninger for at deltage

Er aktivt deltagende i demokratiske beslutningsprocesser - øver sig i at lytte, fortælle, svare og spørge etc.

Øver sig i at indgå kompromisser

Øver sig i at dele

Øver sig i at vente på tur

Kommunikation og sprog:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvorfor

Sprog er en forudsætning for at udtrykke sig og kommunikere med andre mennesker

Sprog har stor betydning for, hvorvidt barnet kan begå sig blandt kammeraterne i vuggestuen, børnehaven og videre i livet. Sproglig erfaring er en indgangsdør til verden – en mulighed for at høste viden og erfaring. Derfor er det vigtigt, at støtte barnet i at sætte ord og begreber på de oplevelser, som de har i hverdagen.

I Marthagården har vi mange tosprogede børn, og vi får tildelt ekstra ressourcer til at arbejde med sprog i institutionen. Vi lægger vægt på at alle medarbejdere får større kompetence i sprogarbejde. Vi lægger vægt på sproggrupper for alle børn, og der arbejdes med alle former for sprog: Talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog, og billedsprog. Der bliver lagt vægt på samtaler, hvor børnene lærer at lytte til hinanden, stille spørgsmål og give svar.

Overordnede læringsmål for vuggestuen

1. At børnene gentager nye ord fra hverdagen
2. At barnet kan være i dialog i kortere tid – øver turtagning
3. At barnet viser interesse for sange og sanglege
4. At barnet efterligner sprogets melodi - stigende og faldende i tonehøjde
5. At barnet leger med lyde, reagerer på mimik og fagter og imiterer

Overordnede læringsmål for børnehaven

1. At barnet udvikler et personligt, nuanceret og bredt ordforråd.
2. At barnet bliver opmærksomt på, at der findes forskellige former for sprog: talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog, billedsprog etc.
3. At barnet udvikler dets nysgerrighed og interesse for tal, tegn og bogstaver.
4. At barnet kan sidde stille og lytte til en historie

Hvad gør vi

1. Vi sætter ord på alle de ting, vi gør i dagens løb, undgår for mange spørgsmål, og tager udgangspunkt i børnenes følelser og behov.

Bøger er let tilgængelige i Marthagården. Vi læser højt for børnene dagligt og snakker om, hvad der står i bøgerne. Børnene læser også meget selv eller kigger sammen med vennerne. Vi går på biblioteket ca. en gang om måneden, hvor børnene selv er med til at vælge litteratur.

2. Vi har sproggrupper for alle børn 1x pr uge.

Der er sprogkasser på alle stuer med særligt sprog materiale tilpasset alle aldre.

Spil er en stor del af børnehavens inventar og står på hylder som er tilgængelige for børnene hele tiden. Der er både spil som omhandler farver, former, billeder, historier, tal etc.

Vi er aktive med sang, musik og rytmer på stuen og i det store fællesskab. Vi fortæller rim og remser til samling.

Vi fortæller historier, vi tegner historier og vi dramatiserer historier.

3. Vi bruger iPads til læringsspil og digitale børnebøger.

Hvordan ser vi det?

Barnet –

Udviser nysgerrighed overfor sprog og kommunikation

Synger spontant, både kendte og egne tekster

Afprøver, udfordrer eller eksperimenterer med det verbale og nonverbale sprog

Kan indgå i dialog, og gengive indholdet i en fortælling

Kan være aktiv deltagende i sanglege, rim og remser

Kan lide at være med i sproggruppen

Kan koncentrere sig om en ikke selvvalgt aktivitet i 15 minutter ved skolestart.

Øver socialiseret tale – vente på taletur samt fastholde samtaleemnet ved skolestart

Krop, sanser og bevægelse:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvorfor

Børns kropslighed er både en forudsætning for og et udtryk for deres udvikling og læring. Derfor vil vi give børnene mulighed for at færdes i varierende bevægelsesmiljøer og i en kultur, som kan stimulere deres sanser og være udviklende i forhold til deres motorik og bevægelsesglæde.

Vi har en legeplads, hvor der er masse af plads til bevægelse og leg. Børnene har mulighed for at klatre i træer, gynge, løbe, spille bold, løbe, balancere, bruge sin krop og eksperimenterer med kroppen, og derved få en fornemmelse af hvad og hvor meget de kan. Fysiske aktiviteter er derfor en naturlig del af børnenes hverdag. Marthagården har også mange trapper, og børnehavebørnene får en god styrke og balance træning.

Børns fysiske udfoldelse i hverdagen er med til at styrke børns motorik, koncentrationsevne, indlæring og ikke mindst deres helbred og trivsel.

Overordnede læringsmål for vuggestuen

1. Børnene får styrket deres fysiske sundhed gennem fysiske aktiviteter og lærer færdigheder som: forskellige former for hop, kravle, gang, balancere.
2. Børnene begynder at lære finmotoriske aktiviteter som spise med ske/gaffel/kniv, klippe/klistre/male, puslespil og begynder at kunne mestre af og påklædning.
3. At børnene øger deres bevidsthed omkring kropssprog og kroppens reaktioner.

Overordnet læringsmål for børnehaven

1. Børnene får styrket deres fysiske sundhed gennem fysiske aktive og lærer færdigheder som: forskellige former for hop, kravle, balancere.
2. Børnene bliver gode til finmotoriske aktiviteter som klippe/klistre og er selvhjulpne i forhold til måltider, af og påklædning samt ved toiletbesøg (skolestart)
3. At børnene øger deres bevidsthed omkring kropssprog og kroppens reaktioner.

Hvad gør vi

1. Børnene bruger meget tid på legepladsen hver dag
Vi motiverer og inspirerer børnene til kropslig udfoldelse, både inde og ude gennem boldspil, rytmisk dans, bevægelse og på ture ud af huset og til andre legepladser.
2. Børnene bliver inddraget i daglige fysiske aktiviteter og lærer at tage tøj på selv
Finmotorikken bliver styrket gennem spil, perleplader, klippe og klistre aktiviteter.
3. Vi synger jævnligt sange om kroppen – sange med fagter
Vi spiser sund mad og taler om sund levevis. Børnene øver sig i selv at øse og hælde op ved måltidet, ligesom de selv rydder af efter sig.
At børnene styrker deres fysiske sundhed ved at øge deres bevidsthed om sund levevis, herunder sammenhæng mellem kost og trivsel, velvære og glæden ved fysisk aktivitet og hygiejne

Hvordan ser vi det?

Barnet -

Oplever glæden ved sin krop og ved at være i bevægelse.

Kan de forskellige alderssvarende motoriske færdigheder for vuggestue og børnehavealder.

Kan klippe og holde på en blyant og selv tage tøj på når de skal starte i skole.

Bruger sanserne og har mod på at smage ukendte madvarer,

Er modigt og tør afprøve hvad kroppen kan

Kan mærke sig selv kulde/varme, sult, tørst, træthed/energi

Øver sin kropslige fornemmelse ved brug af gynger og rutchebane ect.

At barnet udvikler kropsbevidsthed

Natur, udeliv og science:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvorfor

Oplevelser med natur, udeliv og eksperimenter skaber rum til at undres og forundres. Oplevelserne bidrager til barnets følelsesmæssige, mentale og den fysiske udvikling.

Naturen og udeliv er rum for leg, eksperimenter, sanseoplevelser og fysiske udfoldelser. I naturen og udelivet er der mulighed for at stifte bekendtskab med årstider, vejrforhold, landskaber, dyreliv, planter etc. Alle sanser bliver brugt, når man færdes i naturen og udenfor – både synssansen, følesansen, smagssansen, høresansen og ikke mindst lugtesansen. Naturen er en udfordrende legeplads med højt til loftet og masser af plads til anden udfoldelse end indenfor.

Overordnede læringsmål for vuggestuen

1. At børnene bruger deres sanser i naturen
2. At børnene begynder at få et indblik i naturens cyklus
3. At børnene begynder at lære at passe på naturen og dets ressourcer
4. At børnene eksperimenterer med jord, sand, vand og ild

Overordnet læringsmål for børnehaven

1. At børnene gennem oplevelser i naturen får stimuleret deres sanser, fantasi og motorik
2. At børnene får et indblik i naturens cyklus
3. At børnene lærer at passe på naturen og dets ressourcer
4. At børnene eksperimenterer med jord, sand, vand og ild

Hvad gør vi

1. Vi skaber oplevelser, der er med til at udvikle børnenes kendskab, viden og forståelse og respekt for naturen. Vi introducerer børnene til begreb som bæredygtighed og økologi.
2. Vi skaber læringsrum, hvor børnene kan tilegne sig erfaringer med natur, naturfænomener og miljø, årstider og vejrforhold.
3. Vi sætter ord på sanseoplevelser i naturen. Det vi kan se, dufte, føle og smage, både vinter, forår, sommer og efterår.
4. Vi tager på skovtur, på bondegårdstur, afholder plantedag, går i Frederiksberg Have, forskellige legepladser, Zoologisk Have etc.
5. Vi er ude i alt slags vejr og oplever naturens skiftende årstider, og gør børnene bevidste om årstider, vind og vejr.
6. Vi laver aktiviteter som følger årstiderne f.eks. græskar til Halloween, kælketure og snemænd om vinteren, spire-projekter om foråret, kastanjeture om efteråret, samler bær og nødder på legepladsen og omegn
7. Vi laver collager om naturen og naturfænomener
8. Vi snakker dagligt om, hvor tingene kommer fra, eksempelvis dyr og mad.
9. Vi har en stor bålhytte, hvor vi bl.a. laver snobrød, suppe og pandekager over bål... men vi har også bål bare for hyggens skyld.

Hvordan ser vi det?

Barnet -

Viser glæde/interesse ved at færdes i, udforske og eksperimenterer i og med udeliv/natur

Kender årstiderne, når de går i børnehaven.

Viser omsorg for naturen fx dyreliv og planter

Er interesseret i at passe på naturen fx samle affald, affaldssortering

Begynder at forstå sammenhængen mellem madvarer og dyr, planter grøntsager.

Udtrykker undren og er undersøgende

Kultur, æstetik og fællesskab:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvorfor

Kultur er udtryk for menneskers forståelse af verden. Gennem mødet med andre udtryksformer - både æstetisk, kunstnerisk og kulturelt - og ved at stifte bekendtskab med andre måder at leve på, udvikles børnene til hele, nysgerrige og tolerante mennesker.

Kreativiteten trives bedst i et trykt og inspirerende læringsmiljø, hvor de voksne er engagerede og inspirerende i de fælles aktiviteter, og hvor børnene er medskabere af processerne. Æstetisk oplever børn verden gennem kroppen, mens vi voksne oplever verden gennem vores hoveder, og rigtig gerne vil sprogligøre og fortolke. Derfor er vi opmærksomme på at give plads til barnets oplevelse uden at forstyrre.

Alle børn har ret til at være en del af fællesskabet, og opleve accept og anerkendelse for den de er og det de kan.

Overordnede læringsmål for vuggestuen

1. At barnet bliver inspireret af diverse kulturelle oplevelser de oplever i vuggestuetiden og begynder at udtrykke sig gennem sang, musik, dans, teater og billeder.
2. At barnet oplever glæde ved fællesskaber og fælles traditioner
3. At barnet får en forståelse for at menneskers sprog, vaner og levevilkår kan være vidt forskellige
4. At barnet får tid og rum til at sanse ”uforstyrret”

Overordnede læringsmål for børnehaven

1. Børnene lærer at udtrykke sig gennem sang, musik, dans, teater og billeder.
2. At barnet oplever glæde ved fælles traditioner, og når de går videre i skole ved, hvorfor vi fejrer jul og påske
3. At barnet får en forståelse for, at menneskers sprog, vaner og levevilkår kan være vidt forskellige – og det er ok.

4. At barnet får tid og rum til at sanse ”uforstyrret”

Hvad gør vi

1. Børnene har mulighed for at deltage i kulturelle traditioner og lokale tilbud. De har adgang til materialer og redskaber, som kan give oplevelser og bidrage til deres kulturelle udtryk. Desuden arbejder vi med eventyr i efterårets emneforløb.
2. Der er altid adgang til papir, tusser, saks, perler og lim etc.
3. Vi introducerer børnene til musik, teater og billedkunst.
4. I Marthagården har vi mange fælles traditioner til jul, fastelavn og påske. Vi har faste rammer for fødselsdage, bondegårdstur, skovtur, bedsteforældredag, sommerfest, julefest. Marthagården er en af Diakonissestiftelsens børneinstitutioner, og Diakonissestiftelsen har sin egen kirke, hvor vi kommer til gudstjeneste til de forskellige kristne højtider (påske, jul og høst)
5. I Marthagården har vi børn og voksne fra mange kulturer. Vi arbejder i emneforløb hvor vi har planlagte aktiviteter, som fokuserer på andres traditioner, mad og påklædning og land.
6. Børnelitteratur, film, musik, teater, billedkunst og diverse former for værksteder, hvor børnene har forskellige materialer og redskaber til rådighed.

Hvordan ser vi det?

Barnet -

Tør at udtrykke sig på sin egen måde

Sanser og får lov til at danne egne holdninger til det sette og hørte

Kan genkende traditioner og huske fra sidste år.

Har en viden om andre kulturer, ser forskellighed og accepterer dem

At barnet viser nysgerrighed overfor andre mennesker

Kobler kultur til leg, fx spontant gengiver teater, bøger, musik

Et anderledes år 2020

Corona har tvunget os ud i et pædagogisk eksperiment, som vi aldrig selv havde vovet at sætte i søen. Forældrene afleverer deres børn uden for, begrænset udvalg af legetøj, zoneinddelinger og stuer, der har fungeret som faste strukturer, både inde og ude, så børn/voksne blandes ikke på tværs af stuerne

Vi har erfaret, at måden at tilrettelægge pædagogisk praksis på under Corona har betydet reduceret kompleksitet for børnene – i stedet for en arbejdsplads, hvor et børnehavebarn skal forholde sig til 80 kollegaer, har barnet nu en fast gruppe på et par og tyve, og det er de samme hver eneste dag! Det samme gælder for de små mennesker i vuggestuen. Den begrænsede mængde legetøj skaber mulighed for at fordybe sig i leg i stedet for hele tiden at være på vej til det næste, og mulighed for anderledes fællesskaber når vi skal øve os i at dele.

I perioden medio april til medio maj havde vi reduceret åbningstid, og fik en dejlig forsmag på hvordan en pædagogisk hverdag med minimumsnormeringer kunne se ud. Erfaringen herfra er, at de kortere dage med den bedre normering gav højere kvalitet – pædagogerne har haft tid til den relationelle tilstedeværelse, der er så afgørende for børnenes trivsel - og børnene havde maksimalt en 35 timers arbejdsuge, hvilket gjorde at de havde overskud til at lære. Det var de samme pædagoger og medhjælpere, der var på arbejde hele dagen. Forældrene mødte de samme medarbejdere om morgenen, når de afleverede, og om eftermiddagen, når de hentede. Det har haft en positiv effekt på den daglige kommunikation, da mange misforståelser med beskeder, der ”forsvinder” blev undgået. Ligeledes er det lille vuggestue barn blevet puttet og taget op efter middagsluren af den samme pædagog. Det er kontinuitet, der giver tryghed og høj kvalitet.

Vi har erfaret, at der er meget mere ro i hverdagen efter forældrene er begyndt at aflevere udenfor eller i afleveringszoner. Vi er blevet mere opmærksomme på de forstyrrelser, som forældrene bringer ind i børnenes hverdagsliv i Marthagården. Fx kunne et børnehavebarn, der før Corona blev afleveret på stuen kl. 7.00, opleve 25 ”forstyrrelser” frem til alle børn var blevet afleveret på stuen. Hver gang der trådte en forældre ind ad døren, skulle pædagogen afbryde sin relation, lige kigge op, sige godmorgen eller tage imod en besked. Derfor vil vi tage opmærksomheden omkring afleveringssituationen med i vores videre praksis.

Der bliver evalueret i forhold til fælles mål, og hvad det enkelte barn fik ud af det.

Vi evaluerer om vore indsatser har en effekt efter hvert emneforløb. Efterfølgende bliver der arbejdet videre med en ny fokuseret indsats i forhold til børnefællesskabet/det enkelte barn i samarbejde med forældre.

Eksempler på læringsmiljøer og Evalueringer:

Havstuen

<p>Hvad vil vi gerne arbejde med?</p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø? Beskrivelse af Fysisk, Psykisk & Socialt læringsmiljø.</p>	<p>Efterår 2020 På Havstuen</p> <p>Vi arbejder med det sociale læringsmiljø med fokus på venskaber & relationer</p>
<p>Hvad vil vi gerne opnå?</p>	<p>1) Lytte til hinanden, herunder at respektere STOP 2) Invitere hinanden ind i legen, på sigt uopfordret af de voksne</p>
<p>Hvordan og hvad vil vi gøre for at nå målet:</p>	<p>Vi vil opfordre og italesætte i børnehøjde, og hjælpe børnene ind i leg. Vi bruger spejling, så børnene kan genkende følelser ved hhv. inddragelse og afvisning</p>
<p>Overvejelser over hvilke Vokseninitierede aktiviteter og planer, der understøtter de valgte læringsmiljøer:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fælleslege med fokus på samarbejde • Positiv tilgang og italesættelse af inklusion i legen • Samtaler med fokus på, hvad er en god ven • Bøger og højtlesning
<p>Overvejelser over hvilke Børneinitierede aktiviteter, der kan understøtte de valgte læringsmiljøer:</p>	<p>Vi lytter til børnene Vi følger børnenes spor</p>

<p>Systematisk evaluerende pædagogisk praksis</p>	
<p>Hvilke læreplanstemaer er i spil? Kort beskrivelse af hvordan... Trivsel – Udvikling – Læring - Dannelse</p>	<p>Alsidig personlig udvikling Sociale kompetencer/udvikling Kultur, æstetik og fællesskaber Kommunikation og sprog Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns udvikling i arbejdet med relationer og i mødet med de andre børn. Vi arbejder med en inkluderende kultur, som skal skabe et stærkt børnefællesskab, hvor vi arbejder hen imod at kommunikationen børn imellem, herunder sprog og kropssprog hjælper dem med at udvikle strategier til at kunne deltage i fællesskabet/legene.</p>
<p>Hvad vil vi se efter for at vurdere, om vi er på vej til at nå målet? (DATA – hvilken og hvordan) Hvordan kan vi se sammenhæng mellem det ønskede læringsmiljø og barnets trivsel - dannelse – læring – udvikling</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hvordan børnene taler og agere overfor hinanden. - Konflikter med indhold af fysisk konflikt og negativ verbal konflikt - Hvor ofte de voksne griber ind i konflikt/leg
<p>Lærte børnene noget? Lærte børnene det vi forventede? Fund og overraskelser...</p>	
<p>Hvad skal vi lære for at børnene kan lære (forbedret pædagogisk praksis)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vedholdenhed og tålmodighed. - Gå i børnehøjde, sætte sig i barnets sted, og sætte sig ind i hvad der er sket - Give tid og plads til at børnene selv kan forsøge at løse konflikter. - Være opmærksom på egen sprogbrug og kommunikation.
<p>Handlingsrettede eksempel, der gik godt</p>	<p>Modtagelse børn – børn ved ankomst. X ankommer til børnehaven, og bliver modtaget af kys på næsen og kram af Y+Z, hvor N. før blev modtaget med dril og øgenavne.</p>

Himmelstuen

<p>Hvad vil vi gerne arbejde med?</p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø? Beskrivelse af Fysisk, Psykisk & Socialt læringsmiljø.</p>	<p>På Himmelstuen</p> <p>Samlingen hver fredag</p>
<p>Hvad vil vi gerne opnå?</p>	<p>Større fællesskabsfølelse på stuen Barnet skal føle sig som en del af et fællesskab, hvor barnet bliver set, hørt og forstået af sine medmennesker</p>
<p>Hvordan og hvad vil vi gøre for at nå målet:</p>	<p>Holde hinanden op på at huske fredags-samlingen</p>
<p>Overvejelser over hvilke Vokseninitierede aktiviteter og planer, der understøtter de valgte læringsmiljøer:</p>	<p>En voksen er tovholder på fredagssamlingen Hvor og hvordan aftales dette? Hvad er indholdet på en fredagssamling?</p>
<p>Overvejelser over hvilke Børneinitierede aktiviteter, der kan understøtte de valgte læringsmiljøer:</p>	<p>Børnene er velkomne til at byde ind med ideer og kommentarer. Inddragelse før samlingen? Inddragelse under samlingen? Opfølgning efter samlingen?</p>

<p>Systematisk evaluerende pædagogisk praksis</p>	
<p>Hvilke læreplanstemaer er i spil? Kort beskrivelse af hvordan... Trivsel – Udvikling – Læring - Dannelse</p>	<p>Social udvikling Kommunikation og sprog Kultur, Æstetik og Fællesskab</p>
<p>Hvad vil vi se efter for at vurdere, om vi er på vej til at nå målet? (DATA – hvilken og hvordan) Hvordan kan vi se sammenhæng mellem det ønskede læringsmiljø og barnets trivsel - dannelse – læring – udvikling</p>	<p>Støtte fællesskabsfølelse og ansvar HVORDAN SER/MÅLER I DET?</p>
<p>Lærte børnene noget? Lærte børnene det vi forventede? Fund og overraskelser...</p>	
<p>Hvad skal vi lære for at børnene kan lære (forbedret pædagogisk praksis)?</p>	<p>Forberede fredagssamlingen Vi skal blive bedre til at forberede samlingen. Vi har sat navn på, hvem der har ansvar hvornår. Onsdagsklubben har ansvar for en mindre. Der skal være en voksen tovholder til hver samling og de andre er ansvarlige for "ro".</p>

Muslinger, Søstjerner & Krabber

<p>Hvad vil vi gerne arbejde med?</p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø? Beskrivelse af Fysisk, Psykisk & Socialt læringsmiljø.</p>	<p>Muslinger + Søstjerner + Krabber Understøtte barnets Selvhjulpenhed</p> <p>Styrke troen på at barnet selv kan: "jeg kan selv", "Jeg kan godt", "Jeg kunne godt"</p>
<p>Hvad vil vi gerne opnå?</p>	<p>Selvhjulpenhed: Yes i can... at barnet bliver klar til livet i børnehaven Give ansvar til børnene ift. egen læring Give forældrene ansvar ift. børnenes læring Delmål: Fokus på kropsdele</p>
<p>Hvordan og hvad vil vi gøre for at nå målet:</p>	<p>Strukturere dagligdagen omkring de pædagogiske rutiner, så barnet i højere grad selv får tid, rum og mulighed for "at kunne selv".</p> <p>Inddrage forældrene i de konkrete delmål – hvad arbejder vi med netop nu, så hjemmelæringsmiljøet støtter op. Fx ift. hvilket tøj, der er nemt og svært at få af og på, vi øver strømper – sko – hælde op – spise med ske/gaffel mm. Forældrene bliver deltagende i at give børnene succes med selvhjulpenhed</p> <p>Tid er ikke en faktor – eksperiment med at fjerne urene?</p>
<p>Overvejelser over hvilke Vokseninitierede aktiviteter og planer, der understøtter de valgte læringsmiljøer:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. lave en plan/skema, der formaliserer selvhjulpenhed i de pædagogiske rutiner. (Kan- skema med opfølgning hver måned) 2. Selvhjulpenhed tænkes ind i alle rutiner og aktiviteter som tøj af/på, toilet, spise med ske/gaffel osv. 3. læring om kroppen, kropsbevidsthed 4. læse, synge, krea , tur, legeplads osv.

<p>Overvejelser over hvilke Børneinitierede aktiviteter, der kan understøtte de valgte læringsmiljøer: Hvordan inddrages børnenes bidrag og ideer</p>	<p>Vi tilrettelægger rutiner og aktiviteter, så børnene får mulighed for at "kunne selv" bidrage. Nye sange i sangkuffert i perioder om kroppen, som børnene vælger. Krea med hænder/fødder,</p>
---	---

<p>Systematisk evaluerende pædagogisk praksis</p>	
<p>Hvilke læreplanstemaer er i spil? Kort beskrivelse af hvordan... Trivsel – Udvikling – Læring - Dannelse</p>	<p>Krop, Sanser og bevægelse Personlig udvikling Kommunikation og sprog</p>
<p>Hvad vil vi se efter for at vurdere, om vi er på vej til at nå målet? (DATA – hvilken og hvordan) Hvordan kan vi se sammenhæng mellem det ønskede læringsmiljø og barnets trivsel - dannelse – læring – udvikling</p>	<p>Vi bruger aktivt "Kan-skema", hvori vi krydser af "hvem kan hvad hvornår". Vi sætter konkrete mål som fx at lære at tage strømper på, tage bukser af, sko/sutsko/støvler osv. Forældrene kan også få et "kan skema" med hjem – og kan krydse af hjemme. Dette så forældre rent faktisk kan få en fornemmelse af hvad et lille menneske kan – og tage ansvar for at øve :) Kan vi se udvikling – at børnene viser tegn på, at de prøver at gøre de ting, vi øver? At barnet i højere grad deltager og "kan selv"</p>
<p>Lærte børnene noget? Lærte børnene det vi forventede? Fund og overraskelser...</p>	
<p>Hvad skal vi lære for at børnene kan lære (forbedret pædagogisk praksis)?</p>	<p>Muslingestuen er i gang med et eksperiment, hvor de har fjernet uret og vil arbejde mere efter børnenes rytme, end at have på klokken. Vi følger op på deres videre erfaringer, og hvilken positiv forskel det evt. vil gøre for børn og voksne.</p>